

Год. VI.

Број 49.

**НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.**

СА ВЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА

ВЛАСНИК:

УРЕДНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 1. децембра 1896.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

Рукополагања.

Његово Високопреосвештенство, господин епископ бачки *Герман Очаџић*, благоизволео је свршеног богослова, изабраног и потврђеног прото-презвитератског помоћника у Новом Саду, Ђорђа Велића, рукоположити дана 16. новембра о. г. за ђакона, а дана 23. новембра о. г. за презвитера.

Његово Високопреосвештенство, господин епископ вршачки *Гаврило Змејановић*, благоизволео је свршеног богослова и постављеног администратора парохије у Алибунару, Душана Гајића, рукоположити дана 21. новембра о. г. за ђакона, а дана 24. новембра за презвитера.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

Старокатолици о „Извештају петроградске комисије св. Синоду“.

Колико је значајан старокатолички покрет по хришћанску веру уопште, а специ-

јално по православној цркви, види се из оног живог интересовања, којим прате тај покрет и пријатељи му и непријатељи. Што римска црква негодује, што мрким оком прати ово ново дешавање од тела свога, да се лако разумети, а још је разумљивије, зашто православне цркве с одушевљењем и радошћу дочекаше тај покрет; јер оне виде у њему један корак ближе испуњењу оне мисли, да буде једно стадо и један пастир. Па што је учење старокатоличко ближе учењу православне цркве, тим је ближе и онај дан, кад ће они, сједињени с православном црквом, поради на томе, да и остали, који још нису, ударе правим путем и да се врате патраг у стадо своје. А како Старокатолици уче, и како су незнатне разлике њихова учења од учења православне цркве, о томе је у овоме листу било већ доста говора. У 46. и 47. броју смо изнели мисли Синода највеће право-

славне цркве — руске — о њихову учењу, а ево данас доносимо, како о томе Извештају мисли старокатоличка Комисија, која је изабрана на конгресу старокатоличком, држаном у Ротердаму 27. августа 1894. год., и која је тек 4. августа ове године могла донети своје мишљење о истом. Да се пак види, с каквом се истинском љубављу ради на приближењу једне и друге цркве, доносимо и писмо старокатоличког епископа Немачке Државе, Т. Вебера, којим је пропратио тај одговор, пославши га протопрезвитеру И. Л. Јанишеву.

**I. Писмо старокатоличког епископа Т. Вебера
протопрезвитеру И. Л. Јанишеву.**

Бон, 10. августа, 1896. год.

Високопречасни Господине Протопрезвишере!

У конференцији старокатоличких епископа, која се одржала у Ротердаму 27. августа 1894. г., приликом трећег интернационалног конгреса, била је састављена Комисија из холандских, швајцарских и немачких научењака, у којој је председничко место заузео господин др. Јосиф Хуберт Рајнкенс, тадашњи епископ немачких Старокатолика. Задатак Комисије беше, да састави од своје стране одговор на извештај, који је у то време поднела св. Синоду у Петрограду састављена Комисија, у питању о сједињењу источних православних цркава са западним старокатоличким, и који је Ваша Високопречасност имала доброту 29. маја 1894. год. у немачком преводу саопћити Високопреосвештеном архијерејском утрехтском, господину Г. Гулу. После смрти господина епископа Рајнкенса ја сам, као његов наследник, заузео председничко место у Комисији, која је у Ротердаму састављена. Рад последње је био разним неприликама, наиме неочекиваном смрћу њеног првог председника, на жалост задржан. Тек 4. августа 1896. г. пође јој за руком, да у једној, у Бону одржаној, конференцији коначно утврди мишљење западне Комисије. Потписани имаде част, да овим исто саопћи Вашој Високопречасности ради даљег благонаклоног поступка. Уверавајући вас у име Комисије, којом

сам ја руководио, да је њен рад састављен потпуно у интересу мира, и надајући се, да ће исти потпомоћи сједињење вековима раздвојених цркава, за којим се тежи са обе стране, јесам

с највишим поштовањем Вашој
Високопречасности најоданији

Т. Вебер,

католички епископ Старокатолика
Немачке Државе

**II. Мишљење у Ротердаму састављене Комисије
о Извештају петроградске Комисије св. Синоду у
погледу сједињења западних старокатоличких
цркава с источним православним црквама.**

I. Filioque.

1. Сви чланови у Ротердаму састављене Комисије слажу се у томе, да је Filioque на неправилни начин примљено у западни символ, али да с друге стране руска Комисија у појединим тачкама заступа схватање, које иде сувише далеко. Њима изгледа, да она не разликује доста оштро догмат од богословског мишљења, односно да она заступа неке тврдње, које нису сасвим згодне по садржини (sachlich). Они мисле, да се као догматички обавезно може признати само учење непромењеног Никејског символа (без Filioque), и да је зато захтев, да се свака представа о Сину, као секундарном узроку или саузроку (Mitursache) Св. Духа и у богословском размишљању избегава, неоснован.

2. Опажа се, да изгледа, е и сама руска Комисија не испуњава потпуно овај захтев, остављајући отвореним питање, да ли се схватање, које долази код „неких црквених учитеља“, да Св. Дух излази од Оца кроз Сина, одбаци не само на временито послање, него и на вечити живот Божанства. У последњем случају било би називање Сина „секундарним узроком“ Св. Духа у смислу оних црквених учитеља једино правилно. Али осим тога се такође налази, да нису „неки црквени учитељи“ учили о иманентном исхођењу Св. Духа од Оца кроз Сина, дакле Сина секундарним узроком Његовим признавали, него да то беше обично учење отаца, на истоку свагда, на западу до Августина. Међу грчким црквеним оцима развијали су ово схватање Атанасије, Василије, Епифаније,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Дидим, Григорије Ниски, Григорије Назијанзин, Кирил Александријски, Максим Исповедник, Јован Дамаскин и други. Чине пажљивим на то, да је цариградски патријарх Тарасије примио исто схватање чак у своје вероисповедање, које је одобрено од седмог васељенског сабора, и које је бранио папа Адријан I.; најпосле на то, да су се Епифаније, Дидим и Григорије Назијанзин при томе јако приближили каснијем западном учењу о Filioque. Мисле, да се једно, тако дубоко на свести старокрвеног богословља основано гледиште, мора и данас допустити као израз дакако не откривене истине, него човечје спекулације.

3. И у томе се слажу чланови Комисије, да се људска спекулација о божанственој тајни Тројичности природно креће у представама и изразима, који се не могу признати као потпуно сходни, те стога и не као неспособни за усавршавање. И на том основу сматрају сва она ограничења, која иду ван откривене догме, као неоправдана.

(Свршиће се.)

Беседа.

На Лук. гл. X. стр. 25—38.

По руским изворима изradio: *Милан Попадић.*

„Оучитељу, што сотвориш животъ
вѣчний наслаждѣно?“

С каквом је то намером, православни Хришћани, законик овај изговорио речи ове?! По суштини својој ово је питање тако важно, да од њега важније и корисније није ни могло стављено бити, а то зато, што ми сви знамо, да наш прави живот пије овде на земљи, по на небесима, и исти да задобијемо, као што Апостол вели: дужни смо сву снагу своју уложити. Но! Шта ја говорим, да сви знамо; можда има много и таквих, који о свему томе друкчије расуђују. Зато ћемо у овој беседи својој свима јасно представити: шта је овај садашњи, и шта је онај будући и вечни живот.

Но пре свега молим, да послушате једну малу повест. Један лађар, кад му је лађа његова постала пљеном бесних валова морских, ухвати се за једну од разбијених дасака њезиних, и неко време

на њој пловећи, опазио је на површини морској једну велику груду земље, те помисливши, да је то тврда земља, желео је, да до ње доспе. На срећу његову, струја морска донела га је груди тој, и он, изишавши из воде, ту је одануо и одморио се, па се и радовао, што је тако безбедно пристаниште нашао и живот свој спасао; дочим пак темељ и основ тог пристаништа ни мало разгледао није. Почем му се пак то место веома допало, то је он одлучио, да се на томе месту и настани, те да се у отаџбину своју и не враћа. И баш кад је он ум свој у таква размишљања заронио, од једанпут изненада, поче се мило место његово колебати, поче се земља испод ногу његових разилазити, те га вода опет у дубљину утробе своје носити.

Овоме бедном и јадноме лађару сасвим смо слични и ми, богољубазни Хришћани, у овоме садашњем и земаљском животу своме, који ништа друго није но узбуркано море страсти, бездан напасти и беда наших. И ми се, дакле, налазимо на таквом једном месту, које у себи никакве тврдоће и постојанства нема; и кад мислимо да смо га потпуно освојили и задобили, те се уједно падамо, да ћемо мира и одмора наћи; то баш оно нас изневерава, нагло се рони испод ногу наших и у дубљину гроба зароњава нас. О томе се јасно уверити можемо из оне јеванђеоске приче о ономе знаменитом богаташу, коме је баш тада, кад је он с радошћу и ликовањем посматрао родну њиву своју, те души својој говорио: „душо! имаш много имања на много година; почивај, једи, пи, весели се“; — велим, баш се тада у души његовој чуо глас Божји и рекао му: „безумниче! ову ноћ узећу душу твоју од тебе; а што си припремио чије ће бити“ (Лука 12. 19, 20). И тако ко би се усудио, да се на тако опасном месту утврђује? Не, не, љубазни моји, није наше жиће овде на земљи, него ми треба да тражимо много тврђе и сигурније пристаниште, које је тамо на небу, у животу вечном. На страну одбацимо сва блага света овога, све злато и сребро, на страну одбацимо све сласти и насладе телесне, све части и достојанства света овога. Свима тим благама не

можемо се ми спокојно наслађавати, јер ми сваки дан умиремо и смрти подлежимо, и по речима апостола: „као овце које су за клање“ (Римљ. 8, 36), свагда јесмо и остајемо.

Дијонисије, Тиранин Сиракуски, имао је једнога друга свога, по имену Дамокла, који га је за најсрећнијега човека сматрао и срећи његовој завидео. Но он, да би га о противном уверио, и показао, како је често бедан и јадан живот владара једнога, посадио га је на једну златну столицу изнео је пред њега богато постављену трпезу, просуо је пред очи његове множину злата, сребра и драгога камења и заповедио је, да га слуге и слушкиње послужују. Једном речи: није ништа пропустио, што год би на задовољавање жеља његових послужити могло. Но међу тим је над главом његовом на једном кончићу обесио голи мач. Тада му је говорио: радуј се Дамокле! Ти сад све код себе имаш; што год ти срце твоје жели! Ти си сад по твојој изобиљу други Дијонисије! Но Дамокл обливен сузама одговори своме цару: „смилуј се, милостиви господару, и ослободи ме од толике среће и блаженства; смилуј се, те ми откажи толику милост твоју и дозволи ми, да устанем са златнога седишта. Не могу ја задовољан бити, ма и круну твоју на своју главу метнуо, кад гледам где ми над главом на једном кончићу привезан мач виси.“ Ето, како је тада о своме стању Дамокл расуђивао! Но зар ми не видимо, да и посред свију весеља, забава и наслада наших, као што сам већ напоменуо, — свагда над главама нашим виси мач смртни? А виси на тако танкоме кончићу, да се свакога часа и минута откинути и живот наш покосити може. И какво је то бедно и јадно стање! Какав је то жалосни и плачевни живот! То доиста није живот, но само смрт; и кад би ми о томе дубље расудили, то би се уверили, да је боље и умрети него тако јадан и бедан живот проводити, те би се заједно са пророком Богу молили, да што пре изведе душу нашу из плачевне тамнице ове.

Но нека би Бог учинио, да ми никада не умиремо, то ипак зар ми не би дужни

били да иштемо и тражимо онога бољег и вечнога живота. Зар би ми могли задовољити се са овим многобедним земаљским животом, у коме нас: беде, напасти, туге и јади, глад и жеђ, зној и мраз, и још многа друга различита зла киће и муче. Доиста, још би нам овај живот, који никада краја имао не би, далеко беднији и јаднији био. Благодаримо Ти Творче наш! што си по премудроме промислу Твојој тако наредио, да се ово земаљско живовање наше у бесконачност не продужује! О када то не би тако било, то какву би тада утеху имали: слепи, глуви и хром, а какву на вечно сужањство осуђени? Какву би утеху имали: сиротани, гоњени, презрени и оклеветани? Како би се пак утешили и сами богати, силни и знаменити људи, који тако исто, као и они бедни и сиромашни, уздишу под теретом различитих брига и трудова својих? То, што ја кажем потврђује у својој беседи и св. Амвросије са овим речима: овај земаљски живот толиких је зала испуњен, да кад се са смрћу сравни, то она није онда казна; а из тога се види, да је Бог живот овај нарочито за то кратким учинио, да се беде и јади света овога, — кад не могу срећом — а оно бар краткоћом временог живота овога прекрате.

Но узмемо ли пак за пример човека, као што је Поликрат био, коме се за целог живота његова никакво зло догодило није; то ипак сасвим смело тврдити можемо да и таком човеку живот овај, ма кад, досадан постати мора. Ми у повесници читамо: како је Дијоклецијан, из сопственог побуђења, царски престо и велељепност његову оставио, те је обичан живот избрао. Тако је и Перикле, поглавар Атински, напустио власт и достојанство своје, те се повукао у један удаљени мали дворцац, на коме је ово написано било: „ја сам пристаниште нашао; надо и срећо праштајте!“ Тако су исто и многи други чинили. А зашто? Зато што је ова земаљска срећа врло променљива, а да не спомињемо још и то, што је она још при томе свагда са неком бедом и јадам скопчана. Као што и свети Августин говори: у свакој души овде на земљи налазе се два мучитеља,

који нју наизменце муче, а то су: страх и јад. Кад нам је зло и у беду невидовну унадамо, онда се јадамо; а кад нам је добро, онда се бојимо, да исто не изгубимо. А на другој пак месту говори свети Августин ово: свако благо и уживање земаљско јесте казна за саму жељу нашу, јер због самих блага ових силно се мучи дух наш, који кад се у иста уживи, то онда заборавља и презире дароваоца свију блага — Бога.

Видите, дакле, православни Хришћани, како ми у овом земаљском животу врло често обмањени бивамо. У један мах падамо се, као и бедни онај лађар, да смо мир, тишину и одмор задобили; али у самој ствари ништа тврдо, сигурно и постојано нашли писмо. Имајте свагда на уму, да ми овде на земљи писмо на тврдом и постојаном пристаништу, него да смо се на једном таквом острву настанили, коме са свију страна изненадна пропаст и разрушење прети. С тога не треба да се красотата овога света обмањујемо него треба да једно сигурно пристаниште потражимо, где би од свију злих удеса и беда ослобођени били. А такво је пристаниште онај блажени и вечни живот, о коме и овај законик у данашњем св. Јеванђељу Христу Спаситељу своју жељу са овим речима изражава. „Учитељу! Шта ћу чинити да добијем живот вечни“?

Овај живот на небу за то је вечан што у пределе његове смрт не доспева. нити пак блага његова, — као блага света овога, — трулежу и пропаљивости подлеже. Но све, што год је тамо; јесте постојано и неизменљиво. Опима, који у овај живот ступе, — по речима светога Јована Богослова: „Бог ће отрти сваку сузу од очију њихових, и смрти неће бити више, ни плача, ни вике, ни болести; јер прво прође“ (Откр. 21. 4). А пророк Исаија истима вели ово: „очи твоје пека виде Јерусалим, мирни стан, шатор, који се не ће однети, коме се коље не ће нигда померити, и ни једно му се уже не ће откинути (Ис. 33. 20) Сви, дакле, који у томе жићу вечноме обитавали буду имаће толика и таква изобиља, да се величина њихова ни умом појмити, нити пак

језиком описати може. Као што о томе и апостол Павле сведочи кад говори „што око не виде, и ухо не чу, и у срце човеку не дође, оно уготова Бог онима, који Га љубе“ (I Кор. 2. 9.) Тамо нема ни у чему недостатка и оскудице; све што год се зажелити може, тамо се припремљено налази; а све пак што год се тамо налази, то је све такво, чему се никакве мере или границе постављати не могу. Ако би ко год хтео да има у уму своме, ма и мали неки појам о блаженству томе, то нека замисли да му је и једна само капљица радости вечнога живота на језик његов канула, те ће му одмах сва блага света овога свасвим одвратна и мрска постати. То је, доиста, апостол Павле и на самој себи искусио, те кад је до трећег неба преузнесен био где је неисказане красоте онога невечерњег света видео; то од тога доба красоте и блага земаљска никако ни гледати није могао, него је силно желео, да се тело његово од окова својих разреши, како би што пре постао учасником онога показаног му небеснога и вечног блаженства. Напоследку онај живот јесте једини, који је безкочачну глад душе наше уталожити кадар, по оним речима цара и пророка Давида; „а ја ћу у правди гледати лице Твоје; кад се пробудим, бићу сит од прилике Твоје“ (пс. 17. 15.)

И ова ситост тако је пријатна и мила, да се човек ње никада коначно наситити не може. Као што нам и Дух свети кроз Исуса Сирахова вели: „*адшій ма еце изалчѣтъ, и пїюцій вжаждѣтса*“, (Сирах 24,) а то је: они који ме једу никада не ће у њима жеља престати, да се те најсветије и божанствене хране насите.

И по томе, дакле, православни Хришћани, дужни смо дан и ноћ само о томе размишљати, како би се онога преблаженога живота удостојити могли, јер смо ми особито на ту цељ од Бога и саздани. Нека нико не мисли да нас је Бог за то створио, да се овога света само наслађавамо. О кад би то било, то онда не би само према нама велика милост Божја указивана била; и какву би ми онда у томе случају имали насладу, која би се од на-

сладе скотова или других бесловесних ствари разликовати могла? Јер све то, што нас насићава и наслађује, то и оне имају и још негда боље него ми. Почем пак оне никада немају толико труда и бриге да се насите и своје потребе телесне подмире као ми; то би ми онда и од многих бесловесних твари беднији били. Тако на пример, ми са малим трудом набављамо себи храну и одело, али то све Бог њима и без икаквог труда даје Ми чим се родимо, па кроз цео низ година требамо велике неге, па шта више не можемо ни да се дигнемо и на ноге своје станемо; дочим пак они за такове и њима сличне беде ништа и не знају. Из овога сасвим јасно произилази, да је Бог човеку осим овога земаљскога живота, још и други живот приуговорио, у коме би према њему, како Своју особиту благодат, тако и преимућство његово над свима осталим тварима показати могао. То је била Божја намера, кад је и првога човека саздао. А то је: да би човек, неко време на земљи живећи, ону блажену вечност заслужити и ње се удостојити могао.

Ову, богољубазни Хришћани, ову велику блажену вечност, са свима силама својема желимо и њу ишtimo и тражимо! Па као странци и дошљаци овде на земљи, сву мисао своју, срце и ум свој к небу и животу небесном обраћајмо, те заједно са Давидом кличимо: „како су мили становни Твоји, Господе над силама! гине душа моја желећи у дворе Господње“ (пс. 84. 12); сујету пак света овога презиримо и одбацимо, говорећи заједно са оним поглаваром атинским: опрости ти, лукави обманитељу! са свима насладама и уживањима твојима. Знај да смо на што боље рођени, а не да земљи и њезиним сујетама служимо. Није нама: ни прах, ни тама, ни сенка обећања, но небо, у које ћемо се ми из ове многоплачевне долине земаљске преселити, где се надамо, да ћемо за добра и праведна дела своја ону најсретнију и најблаженију вечност уживати. И можемо ли ми, одбацујући истину таковога блаженства, наслађавати се твојим варљивим и непостојаним насладама? О доиста, нека по речима цара и пророка Давида,

нека нас, велим, заборава десница наша, нека приопе језик за уста наша, ако сврх свакога весеља нашега не будемо пред очи наше представљали духовне свагда, Тебе Јерусалиме, прекрасни наш Јерусалиме! Па кад буде воља Божја, да овом земаљском животу нашем краја учини, то онда да постајемо житељи пеба, а наследици оних неисказаних и вечних красота твојих. Амин.

Јован Дамаскин

извод из појеме грофа А. К. Толстоја

препевао:

Пон Лука Поповић парох Панчевачки.

Свети Јован Дамаскин.

Свети Јован Дамаскин, родио се и одрастао је у граду Дамаску, у Сирији. Он беше син Сергија Мансура, побожног Хришћанина, човека богатог, кога је господар Дамаска, Калифа, са честитости и врлина његових, веома годовао и миловао, те му је на двору своје поверио лепо и видно звање. У високом и лепом положају своје, у непосредној близини господара свога, који и ако беше по вери мухамеданац, Сергије је штитио и бранио, заклањао и потпомагао, и речима и делом, Хришћане. Грди део свог лепог имања расточио је Сергије откупљујући заробљене Хришћане, и потпомажући свете храмове Божје у Палестини. Као добар Хришћанин, васпитаваше он у духу хришћанске вере и побожности и свога сина, у чему је вољно потпомагала га и супруга његова, која такође имађаше тврде вере у Бога и љубави големе према закону Божјем.

Јован из малена показиваше особите воље и наклоности молитви и појању. Отац Јованов, желећи своје сину дати што лепше и боље образовање, усрдно се мољаше Богу, да му пошаље учитеља. Бог, који све види, све зна, све чује, саслушао је тошу молитву његову.

Међу многим хришћанским робљем, што их Сарацени продаје ради на трг изведоше, опази Сергије једнога дава у тој гомили, неког свештеника, који беше родом из Италије. Видећи га тужна и невољна, при-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

стужи му Сергије и поздравивши га, стаде тешити речима хришћанске утехе и саучешћа. Инок му на његове речи одговори: „Не тужим и не плачем ја, што сам се лишио среће земаљскога блага; мене боли и жао ме је, што остављам свет овај без игде икога свога, мене нема ко ће наследити. Изучио сам и духовну и светску мудрост, а немам с ким да је поделим. Жалим, што ћу изићи пред небесног Судију као слуга лењиви, који је заронио и закопао талант у земљу.“

Сергије, чувши ове речи искрене исповести, помисли у себи: „Ево блага, кога давно желим и тражим!“ Познавши у иноку овоме, човека велике науке и големе вере, умоли одмах Калифу, да овоме робу поклопи слободу; и кад му овај то драговољно учини, позове Сергије себи на своје домаће огњиште свештенопокоа, и повери му васпитање свега сина. Роб тај беше учени инок, (калуђер) по имену *Косма*, познати отлични писац црквених дивних и умилних песама.

Под мудрим надзором и вештим руковођењем овог отличног свештеника, Јован напредоваше у наукама и врлинама; нарочито се одликоваше у богословљу, филозофији, а поврх свега у песништву тако, да је и самог учитеља свог надмашио.

По свршеном васпитању Јовановом, учитељ његов *Косма*, оде у Палестину, у манастир св. Саве, а на кратко време умре и отац Јованов, Сергије.

Јован хтеде сав свој живот посветити наукама; али Калифа, милујући очине заслуге, замилова велике способности синовљево, дозвола Јована себи на двор, и постави га управником града Дамаска. На тој пошти Јован имађаше свега, што смртан човек зажелити може. Могао је пливати у слави и части; силап у сјају и господству; али душа његова, срце његово, није у свему томе осећало среће и задовољства. Он је жудео за вишим, за лепшим за милијим; пред очима његовим лебдео је свет, виши од престола, дражи од порфире — он је чезнуо за савршенством у певању и песничкој уметности; душа његова желела је мира и тишине, да се сва посвети молитви и служби, слатком имену Божјем.

У то време владао је у Цариграду Лав Исавријски, жестоки гонилац икона, који, и ако беше Хришћанин, није поштовао св. икона и нарочито је голио свештенике и монахе, који иконе јавно поштоваху.

Јован устаде свом силом своје речи и љубави у одбрану св. икона, те стаде писати оштре посланице против оних, који иконе гоњаху, соколећи Хришћане, да остану непоколебиви у поштовању према вери и цркви.

Кад посланице те дођоше до царских руку, разгњеви се цар на Јована, па не могући му се друкчије осветити, оклевета га код Калифе, токорсе, као да је Јован кришом радио на томе, да цару Дамаск у руке преда. Калифа не саслушавши оправдање Јованово, изда у љутини заповест, да се Јовану десна рука одсече. Заповест беше извршена, али Бог не оставља онога, који се њему моли и повери. Осакаћен и осрамоћен јавно, Јован се у својој домаћој цркви мољаше усрдно пред иконом Богомајке, држећ одсечену руку на рањни. И гле, Богомајка, највећа заступница људи пред престолом Божјим, исцели га, те му десница зарасте на ону исту месту. У славу Божју, и на част пречисте мајке Божје, за сретног свог исцелења, спеше Јован онај прелени ирмос, који се поје о литургији св. Василија: „О твѣ радѣтсѣ благодѣтелѣ, свѣтѣ тварѣ“.

Када пуче глас о чудном исцелењу Јовановом и дође Калифи до ушију, тада он, покајавши се и уверивши се о невиности Јовановој, поврати Јовану своје првашње поверење и понуди му у наградак своју милост.

Живот Јована Дамаскина, боравак му на двору дамаском, одлазак у пустињу и самостан св. Саве, оцртао је лепо у стихови покојни гроф *А. К. Толстој*, а прекрасну ту појему превео је слободно у прози *М. Б. Милликевић* (Хришћ. весник 1885 г.) Препевавајући овај извод из појеме, користили смо се једним и другим, те ево ову работицу приказујемо свима оцима, који љубе и милују онога о коме је свде реч, а који је својом речи и големом љубави, прелепом песмом, зачинио оно миље, којим се заноси душа наша у

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.ublenoti песме нам православне, којом црква
наша и ми с њоме, појемо и певамо у
славу слатког имена Божјег.

У Дамаску, граду славном,
Блистају се двори сјајни —
Око двора миомирни
Перивоји, цвате бајни.
Киште двори са лепоте,
У њима је пуно чара.
Калифини то су двори,
Дамаскога господара.
По сред силе, по сред славе,
Што Калифи тако гове,
Управника мудра тражи
Па Јована себи зове.
Отвара му дворе сјајне,
Уз колено себи меће.
Обећава силе, славе,
Сваке части, сваке среће.
С њиме суди, пресуђује,
О држави с' својој стара.
Јованова речца важи,
Као речца, господара.
Тако жели, тако хоће.
Господарем, роба гради,
Да Јовану на свом двору
Боравак му он ослади

*

Ал је Јован лица брижна,
На груди му терет нао,
Славе, части, достојанства
Није Јован миловао.
Он је брижан и невољан
Све га хвата туга већа,
Сила, слава и господство
То за њега није срећа.
Он би мира и тишине,
— То му душа љуби, воли, —
Он самоће за се тражи,
Да с' напости, и намоли.
Он већ беше с борбе своје
Познат свету на далеко;
У борби је рад икона
Славно име себи стеко.
Једног дана, тешком бригом.
Што му срце, душу мори,
Пред Калифу Јован ступа,
Отворено он му збори:
„Господару! Ево роба,
„Ти ми речи мојој прости

„На беседи вољан буди
„Праштај мени у милости.
„Достојанство, част и слава,
„Васколика срећа, сила,
„То је терет души мојој,
„Ни мало ми није мила.
„Кад се поје, пева, слави,
„Кад на двору светли часи,
„Срце моје тад је хладно,
„Њега зову други гласи.
„Ја не могу овим путем
„Задовољству бити вођен.
„Господару! ја бих пево,
„Ја сам само. за то рођен.
„Певао бих Богу моме,
„Испуни ми моју жељу,
„Својом песмом да угађам
„Свемогућем Створитељу!“

*

„Робе драги“, Калиф збори,
„Саслуша сам што ми велиш.
„Не остављај двора мога,
„Даћу теби, што год желиш.
„С твоје главе и памети
„Брате драги, друже мио.
„Како ли се Дамаск ето
„На све стране прославио.
„Ја те волим, па те молим,
„Саслушај ми жеље моје;
„Ево царства големога
„Ти управљај, нек је твоје!
„Певац збори: „Хвала теби,
„На тој части, на том дару —
„То не треба мени певцу;
„Није за ме, господару.
„У груди ми пламен букти,
„У срцу ми пуно жара,
„А тај пламен не згорева
„Он све више живи, ствара.
„Ја те молим да по вољи
„Ти учиниш срцу мојем,
„Господару. ти ме пусти,
„Да одахнем, да запојем!“ . . .
„Кад је тако“, Калиф рече,
„Угушити нећу жељу —
„Вољан да си, певче мио
„И мој драги пријатељу.
„Нек ти буде све по жељи
„То ти тврда вера моја,
„Иди, дакле, куд од селе
„Тебе зове, судба твоја!“ . . .

Оде Јован. И гле двори,
И на њима све што беше,
По одласку Јованову
Сјајни двори опустеше.
Он слободу робљу даде,
А богатство, силно злато,
Невољној је сиротињи
Поклоњено и раздато.
Срушише се куле вите.
Из њих вири сухо грање,
Од господства некадањег
Живи само, још сећање.

Управник сјајног двора града Дамаска, који се облачаше у свилу и кадифу, чија је реч господарила у суду и управи земаљској, чија воља људима беше светиња, скида са својих плећа порфиру, те је замењује простим, сиротињским рухом и путничком торбицом, а жезао управе путничком палицом. Он оставља сјајан престо, вреву и жагор дворски, силу и славу, и полази на пут, камо га давно срце вуче, са којим душа његова давно жуди. По дужем путовању ето спушта се путник у кривудавау суху долину потока Кедронскога стигао је у пустињу гласовитом и прослављеном манастиру св. Саве освећења. Нашавши се у пустињи, коју је желео и тражио, његова раздрагана душа кличе:

Благо мени, души мојој
Овамо ме мис'о води,
Ево моје праве среће,
Благо мени у слободи!
Здраво да сте, горе, брда
Срце плива од милине,
Поздрављам те плаво небо,
И вас њиве и долине.
И на небу сунце јарко
И на земљи цвеће мило, —
Све то срцу, души мојој,
Све то слатко омилило.
Ја природо тебе грлим
Срца мога жељо врућа,
Ја осећам да у груди
Тутњи сила задахнућа.
На уснама тренти хвала,
Срце моје милопојно —
Да послужим свему оном
Што је добро и достојно.
Шта да певам, где да нађем

Ја предмета дару своме —
Чију славу да уздижем
Да угодим срцу моме!

Одричући се сујете светске, васколике земаљске части и славе, Јован се решио, да сав свој живот посвети Богу и певању, а за предмет свога певања изабрао је Спаситеља, коме с ухићењем поје:

Спаситељу, ево слуге
На колена теби пада,
Ти си сила и заштита,
Моја крепост, моја нада.
Теби, Христе, Сине божји.
Теби срце вољно поје,
Камо среће да понесем
Трновите венце твоје.
Срце, мисо, душа моја,
Уједно ће да се здруже,
Да од селе, само тебе
Славе, хвале, Теби служе.

Напоследку Јован стиже манастиру св. Саве; дошао је до жељене цели и мете, за којом је толико жудео.

Смрква се. Ћуте брда,
Свуд је мира и тишине,
Над пустињом бледи месец
Красно сија са висине.
А долином поток јури,
Бистра вода стење пере,
По долини крстови су,
Светли знаци, свете вере.
Пештере се пеке виде,
Покрај хладна, гола стења,
Ту се слегли свети оци,
Тражећ мира и спасења.
На сутесци понајужој
Подиге се грдна стена.
Ту је оци наместише
Да се бране Сарацена.
На стени је тесна струга,
Ка пештери она води.
Кроз ту стругу, ка на врата,
Упутра се мож' да ходи.
Ка вратима путник приђе,
Он за њима давно жуди,
Па их здравља милимице
С пуна срца, с пуних груди.
„Ој, пустињо здраво да си,
„Срце моје тебе иште,
„Ја за тобом давно чезнем,
„Ти ми буди уточиште,

„Оци свети! Светске бриге
 „Ја пред ваша стресам врата,
 „Те вас молим примте мене
 „Као новог вашег брата!

По правилу и уставу, сваки новајлија, који ступа у друштво инока (калуђера) морао је из почетка бити на строгом искушењу, под управом и наставом једнога од братије свете обитељи. По Јованову доласку, игуман — старешина сазвао је браћу, да се посаветују, који од њих жели бити новоме брату духовник и наставник.

Но како Јован беше човек веома чувен и научен, то ни један од монаха свете обитељи није се могао лако решити, да га за свог ученика прими. По дужем размислању и колебању напослетку се одазва један побожан и смирени старац, те прими Јована и узе га на искушење. Бојећи се, да велики и високи дарови Дамаскинови, не уселе у његово срце охолост и гордост, искао је старац од Јована безусловну покорност и послушност. Он му даде тешка посла, запрети му писати и дописивати са својим пријатељима ван манастира нарочито световњацима; забрани му говорити о научним предметима. Ево како то песник казује и прича:

Скупише се пустињаци,
 Игумана свог да чују,
 Да с' о новом брату своме,
 Они својски саветују.
 „Ево брата“, старац збори,
 „Ево цркве, славног сина,
 „И икона заштитника
 „Чувенога Дамаскина.
 „У њега је тврда вера
 „Дивно знање и умење,
 „Али зато опет мора,
 „Мора проћи искушење.
 „Једном од вас предаћу га,
 „Новог брата, милог сина,
 „Да учитељ њему буде
 „Ко се од вас за то прима?“. . .
 Тек игуман то изусту,
 Пољуља се ред инока,
 У чуђењу и дивљењу
 Не скидају с њега ока.
 Клањају се старцу своме,
 Испосника главе седе.
 У смерности старешини,

Вако зборе и беседе:
 „Добро дошо брат нам нови,
 „Радо ће га свака да грли,
 „Блажени смо што нам дође
 „Свете цркве војник врли.
 „Ко достојан може бити,
 „Светлом уму и врлини,
 „Прослављеном Дамаскину
 „Учитељства да се прими“?

* * *
 (Наставиће се).

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Радња архидијецезалних епархијских власти.)

I. *Административни одбор* није могао одржати своју седницу, јер се позвани чланови у седницу нису позиву одазвали. —

II. *Конзисторија*, у седници својој држаној 19 новембра о. г. под председништвом Његове Светости, преузвишеног господина патријарха *Георгија*, решила је и ове предмете: Узети су на знање дописи високопреосвештеног г. епископа вршачког *Гаврила*, којима извешћује, да је, по овлаштењу Његове Светости, рукоположио свршеног богослова *Лазара Ранковића* из Буковца 26 октобра о. г. за ђакона, а 28 октобра за презвитера. а тако исто, да је монаха манастира *Врдника Саву Бороцког* рукоположио 28 октобра о. г. за јерођакона. — Публикова ће се наредба високе кр. земаљске владе, одела за богоштовје и наставу у Загребу, у погледу брачних навештавања угарских припадника. — Задовољиће се молби исте кр. земаљске владе, те саопштити јој мишлење ове конзисторије у погледу питања: када се, с обзиром на угарски закон о грађанском браку а са становишта у краљевинама Хрватској и Славнији постојећег посебног црквеног брачног права, икаде правоваљаном сматрати женидба, што ју овоземни припадник еклана у Угарској. — Узет је на знање високи отпис Његове Светости, патријарха српског *Георгија*, којим извештава ову конзисторију, да вис. кр. угарско министарство богочасти и јавне наставе није изволело уважити молбу администратора *миклушевачког*, *јереја Ј. Ч.*, коју је поднео томе министарству ради дозволе, да може компетовати и на парохије остале, а не само оне V. и VI. разреда у Архидијецези, те ће се о том исти молитељ, уз повратак молбе му, путем надлежног протопрезвитератског звања известити. — Узет је на знање допис вел. Саборског Одбора, којим извешћује, да

WWW.UNILIB.RS
 У
 Н
 И
 В
 Е
 Р
 З
 И
 Т
 Е
 Т
 С
 К
 А
 Б
 И
 Б
 Л
 И
 О
 Т
 Е
 К
 А

је јереју Кирилу Обрадовићу, парохију у Адашевцима, из јерархијског фонда дозвољењу и владино одобрењу мировину од годишњих 400 фор. у течај ставио; поводом чега је решено: на парохију адашевачку стечај расписати. — Поводом молбе кр. жупанијске области у Вараждину, да се свештенству архидијецезе карловачке препоручи скупање милодара за тучом и другим елементарним непогодама пострадао становништво вараждинске жупаније, решено је упутити подручне окружне протопрезвитере, да позову подручно свештенство, да милодаре за пострадао становништво вараждинске жупаније, купи међу својим парохијанима и односне прилоге односно централном одбору путем кр. жупанијске области у Вараждину отпрати; уједно том приликом да и за поплавом пострадале у Црној Гори, Србији, Босни и Херцеговини скупање припомоћи предузме и на одређена места припошље. — Свршени богослов Стеван Јовановић из Карловаца упућен је, да се ради свога рукоположења за презвитера обрати Његовој Светости, преузвишеном господину патријарху Георгију са потребним исправама поткрепљеном молбом, те је одређен уједно за администратора парохије у Сибачу. — Једногласни избор јереја Лазара Богдановића пароха вараждинско-кањишког, за пароха осечког, потврђен је. — Свршени богослов Владимир Станисављевић из Војке, постављен је за личног помоћника парохије вуковарског протојереју Илији Перкаћанском, док се надлежним путем тамо не установи стално место протопрезвитерског помоћника; те је исти богослов позван, да се ради рукоположења обрати Његовој Светости прописаном молбом. — Поводом решења духовног београдског суда, којим се јеромонаху Висариону Поповићу дозвољава прелазак у Србију, те исти позива, да се ради свог даљег одређења у Србију поврати, упућен је овај, да то неодложно има учинити. — Ради упорне непослушности према својој претпостављеној власти, решено је суспендовати пароха П. Н. у III. ab officio et beneficio extra dominium и у погледу изведења те суспендације надлежном протопрезвитеру издати сходно упутство, а тамошњу парохију поверити за сада у администрацију пароха велико-радинског. — Узет је на знање извештај окружног протопрезвитера митровачког, да је јеромонах В. П. развршио администрацију у парохији стејановачкој, и исту предао јереју Богдану Дејановићу. — Молба пароха у Манђелосу јереја Стевана Вукосављевића, да му се мировина дозволи и одреди, спровешће се вел. Саборском Одбору са препоруком. — Јеромонах Варнава Ивановић, који

је додељен био оболелом парохији нештињском јереју Д. Ђ. ради испомагања у парохијским му дужностима, разрешен је те капеланске дужности и упућен у манастир Пр. Главу, а за капелана истом оболелом парохији нештињском постављен је јеромонах раковачки Георгије Бугарски. — Узет је на знање извештај надлежног окружног протопрезвитера, да је парохију у Вери предао ново изабраном парохији јереју Стевану Обрадовићу. — Замољена је вис. кр. земаљска влада одел за богоштовље и наставу, да изволи против римокатоличких жупника у Жупањи и Винковци поступати с разлога, што ови, без избора на постојеће законске и наредбене прописе, венчају своје жупљане са невестама православне вероисповести без да су брачни навештаји од надлежног им пароха обављени и без да су од надлежног им пароха какво брачно извешће или дозволу ради венчања добили или затражили. — Узето је на знање очитовање пароха земунског јереја Н. С. да не може, за сада, за личног помоћника примити јереја Д. П. јер му у вршењу душепопечитељских дужности помаже тамошњи протопрезвитерски помоћник. — Против решења конзисторијалног (ког накнадно спомињемо), којим је парох пришки јереј Ст. М. у мир постављен, уложени призив истога пароха уступиће се са свима на овај предмет односећим се списима впреч. српском православном Митрополитском Црквеном Савету на више развиђење и расуђење. — Донесене су три бракоразводне пресуде и све три гласе на одржање брака. —

(Инсталација) новог српског православног архиепископа и митрополита дабро-босанског, високопреосвештеног господина *Николе Мандића*, обавиће се 8. (20.) децембра о. г. у новој српској православној цркви сарајевској. Високопреосвештени г. *Мандић* стићи ће из Доње Тузле у Сарајево 7. (19.) децембра у 1 сахат по подне засебним жељезничким возом.

(Високопреосвештени госодин митрополит дабро-босански *Никола Мандић*) издао је ову окружницу: *Благочастивом свештенству и народу српске православне Митрополије Дадро-Босанске*. Његово царско и краљевско Апостолско Величанство, најмилостивији Цар, Краљ и Господар наш, Фрац Јосиф I., благоизволио је највишим ријешењем Својим од 7. новембра — 26. октобра о. г., споразумно са Његовом Светости васељенским Патријархом г. Антимом VII. и Његовим Синодом, најмилостивије именовати моју смиреност Архиепископом и Митрополитом Дадро-Босанским.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Јављајући ово српском православном народу и свештенству Митропокије Дабро-Босанске, као знак и свједочанство највише Владареве милости и непрекидна старања свете Патријаршије око благостања, развитка и напретка свете отачаствене цркве и вјерних њезиних, проглашујемо у исто доба, да ће се свечано упријестолење моје под руководством Његове Преузвишености, главара земље, ђенерала коњаништва, господина Јоана Барона Апела, као царског и краљевског повјереника, дана 8. (20.) децембра о. г. у катедралној цркви у Сарајеву по установљеном у ту сврху церомонијалу обавити. Приликом овом позивам мили народ и свештенство, да у овој црквеној и државној свечаности по нарочитим представницима својим колико је могуће више учествовати не пропуште. Благодат Божја нека буде са свима вама! У Сарајеву, 24. новембра (6 децембра) 1896.

(Нови митрополит у Скопљу.) Као што смо јавили у прошлом броју, смрћу митрополита Методија остала је скопљанска митрополија изражљена. Да се за времена, пре избора новог митрополита у Скопљу, не би чули оправдани захтеви православних Срба скопљанске митрополије, и пре него што је могла у корист тих захтева кораке учинити државна влада у Краљевини Србији и у Кнежевини Црној Гори, већина св. Синода у Цариграду одлучила је, да се место скопљанског митрополита, има одмах попуњити. И ако је Његова Светост, васеленски патријарх цариградски Антим доказивао, да томе још није време, већина синодална одржала је превагу и св. Синод је, приступив избору, изабрао за митрополита у Скопљу оридско-преспанског митрополита Амвросија, *родом Грка*. Сад има тај избор да потврди Султан.

Православни Срби у Скопљу су тај избор примили с огорчењем, а оправданом свом огорчењу дали су израза на разне начине.

Ево шта о томе гласови доносе:

„Постављање Грка за митрополита, дало је овде повода озбиљним народним демонстрацијама. После сахране пок. Методија, новопостављени митрополит Амвросије хтео је да уђе у митрополију, али му је народ то спречио. Амвросије се обратио валији и тражио је у њега помоћ против народа, но валија му је одговорио, да он народ не би могао разгнати друкчије мањ да употреби оружану силу. Тада је Амвросије похитао и запечатио цркву, али народ је печате скинуо, у цркву ушао и ту држао величанствену службу Божју на словенском језику. На-

рода је било у богомољи у огромном броју, како из Скопља, тако и из свију околних места. Овдашњи народ (Срби) тврдо је решио, да ни пошто не прима грчког владику, па ма шта било. Амвросије не сме да изађе на улицу и седи сакривен у грчкој школи.“

Хоће ли новопостављени митрополит Амвросије дуго бити митрополитом скопљанским, или ће се праведни захтеви тамошњих Срба задовољити, то је питање времена. Посланици Краљевине Србије и Кнежевине Црне Горе учинили су у том правцу своје кораке код Порте, а као што јављају, потпомаже их у томе и руски посланик, те се је надати, да ће доћи до успеха.

Јављају даље из Цариграда, да је Српски посланик у Цариграду протестовао на Порти против постављања Грка Амвросија за митрополита у Скопљу. Протесту овом придружио се и отпраник руског посланства у Цариграду. Поводом овог протеста Султан позвао је у Илдис-Киоск васеленског патријарха и тражио од њега да се избор Амвросија поништи. Протест достављен је патријарху и писмено од стране Порте. Патријарх изјавио је, да је избор био законит, да га не може поништити, но да мора о томе Синод решити. На позив патријарха одмах се састао Синод и већином гласова одбацио захтев да се избор Амвросија поништи. — Вести из Цариграда јављају, да је српски посланик у Фанару изјавио, да ће се српска црква одвојити од патријаршије и организовати самосталну цркву, ако синод не испуни српске захтеве и своја ранија обећања.

Против избора митрополита Амвросија протестовали су Срби скопљанске митрополије, којих има 11 хиљада породица, дочим Грка има тек 12 породица.

Цариградска патријаршија би требала да буде много опрезнија и праведнија према жељама својих народности, јер иначе изазива призоре и појаве, које не подижу углед њезине управе.

(Манастир Милешево.) Грдња и немилосна поплава, која је ојадрила целе крајеве у Краљевини Србији, оштетила је јако и милу српску задужбину *Манастир Милешево*. Тај, Србину драги манастир, у ком је стотине година почивало тело светитеља српског св. Саве, а који је обновљен 1868. године, оштећен је јако. Река Милешева, која поред манастира тече, услед последње поплаве, тако је надошла и букнула, да је порушила пола манастирске зграде, која је била од 30 и више соба. Зграда манастирска била је на два спрата и од тврда материјала саграђена. Порушена је и манастирска воденица, од

које је манастир много користи имао. Но најгрдија штета је, којом река Милешева прети самом храму манастирском, јер је свој ток окренула, услед набујалости, баш према самој цркви, те јој прети, да је и поруши.

(„Сеоба Срба“,) слика нашег вреног уметника сликара г. Паје Јовановића, која ће да подичи патријарашке нам дворове, преиначена је у једном делу своје првобитне израде. Преиначена је, али, није на штету уметности, нити уметника, нити слике саме. А преиначена је баш у корист оне мисли, која треба да са ње одејајује, коју мисао баш треба да нам слика за поштовање сачува; којом треба да електризује сваког Србина кад ју погледи . . . . . Тако преиначена слика г. Паје Јовановића доготовљена је. Али није та слика ни у првобитној својој композицији остала не сачувана и за најширу нашу публику. За то се постарао честити родољуб и вредни подузетник српски, трговац у Загребу г. Петар Николић.

На наруџбину г. Петра Николића израдио је г. Паја Јовановић своју слику „Сеоба Срба“, по првобитној композицији, у минијатури. Ту слику данас имамо, хвала подузетном и родољубивом духу г. Николића, олеографисану, те умножену у стотине примерака. И тако ју данас многа наша српска кућа може за украс свој и као буквар српских осећаја своје подмлатку набавити

Израда олеографије прецизна је, чиста и фина. Ми је за то и препоручујемо. Стоји за готов новац 27 фор. а отплатом, у 10 месечних obroка, стоји 30 фор.

Слика је у врло лепом позлаћеном и 13 см. широком оквиру. Дужине је 95 см. а ширине 63 см.

Г. Петар Николић је за последњих десет година олеографијом умножио многу слику наших уметника као: што су Предићев: *Босански бегуници*, Крстићев: *Св. Сава и Срчад*; Јовановићев: *Мачевање*; па и Чермаков: *Рањен Црногорац* и *Херцеговачко робље*. Тим својим подузетништвом г. Николић чини услугу нашој вештини, јер он тиме помаже уметнике наше, да раде у оквиру народних им потреба, а да не морају својом кичицом тумарати по туђем свету. Већ и за то је најновије дело г. Петра Николића заслужио препоруке најтоплије. Жалићемо, ако не буде слика г. Паје Јовановића „Сеоба Срба“ олеографисана и у композицији измењеној. Кад би г. Николић и тај посао примио на себе, држимо да не би погрешио.

(Исправак.) У белешци прошлог броја „Мирслављево јеванђеље“ треба да стоји свуда „Мирслављево“. —

РАСПОРЕД

о свечаном дочеку и устоличењу српско-православног Архиепископа и Митрополита Његовог Високопреосвештенства господина

НИКОЛЕ МАНДИЋА

Његово Високопреосвештенство Госп. Никола Мандић, кога је Његово царско и краљевско Апостолско Величанство, премилостиво наименовало српско-православним Архиепископом и Митрополитом у Сарајеву, стиже 7. (19.) децембра т. г. у 1 сахат послје подне засебним возом.

1.) На колодвору дочекују Његово Високопреосвештенство врхови власти, Конзисторија на челу са Високопреч. госп. администратором Митрополије, српско православно свештенство и изасланици срп. православних општина, односно њихови заступници, а поздравља га један световњак.

2.) Послје поздрава возе се сви на колима у стару цркву. На првим колима сједи Његова Високопречасност госп. архимандрит Ђорђе Магарашевић, на другим Његово Високопреосвештенство госп. Никола Мандић, даље чланови конзисторије, српско православно свештенство и изасланици српско-православних црквених општина.

3.) Пред старом црквом дочекује Његово Високопреосвештенство Високопреч. госп. архимандрит Вениамин Николиновић са плаштом и штаком у рукама, и прати га у цркву.

Послје кратког одмора иде цео поход из старе у нову цркву, кроз Ђемалушу и Рудолфову улицу. Његово Високопреосвештенство иде под небом кога носе питомци Богословског Училишта у Рељеву. Пред небом иде клир, остали питомци Богословског Училишта са професорским збором, српско православно црквено пјевачко друштво „Слога“ а за небом вјерни.

Овдашња школска омладина поредана је у редове од нове до старе цркве.

4.) За све вријеме похода звоне сва звона српско-православних цркава.

5.) Пред новом црквом дочекују Његово Високопреосвештенство свештеници у одеждама, и прате га у цркву до владичанског пријестола. Послје молитве поздравља Његово Високопреосвештенство један члан срп. прав. конзисторије говором.

6.) Иза овог свечаног чина свештеници и вјерни прате Његово Високопреосвештенство у стан.

8. (20.) децембра на дан свечаног устоличења, долази Његово Високопреосвештенство у 8½ сах у јутру под небом из свога стана у нову срп. прав. цркву праћено свештеницима и питомцима Богословског Училишта у Рељеву.

У 9 сах. почиње свечано богослужење.

Око 11 сах. свршује се литургија. Једно изасланство у коме су 3 члана вишег свештенства и 3 световњака, допраћа уз пуцњаву то-

нова и звонења звона Његову Преузвишеност поглавара земље и заповједног генерала Јована Барона Апела, кога је Његово царско и краљевско Апостолско Величанство наименовало царским и краљевским повјереником за чин устоличења; из конака у цркву, у којој су сакупљени позвани гости и врхови војених и грађанских власти.

Пред црквом стоји један баталион цар. и краљ. војске са војеном музиком.

Његово Високопреосвештенство у орнату и са архијерејском штапом у руци, окружено Њег. Високопреосв. господ. Митрополитом Мостарским, обученим свештенством и свјетовним представницима дочекује цар. и краљ. повјереника на црквеном прагу, и прати га на за то одређено узвишено мјесто.

Преко пута од Његове Преузвишености на 6 корака стоји кот. предстојник Иван Савић, коме је повјерено да прочита Превизију диплому и одпис цар. и краљ. заједничког министарства, а њему с лијеве стране окружни повјереник Илија Петровић, држећи у рукама јастук на коме лежи превизија диплома и министарски одпис.

Цар. и краљ. повјереник одређује, да се прочита одпис, којим је њему повјерена ова функција, и то у оригиналу и на српском језику.

Иза тога одређује цар. и краљ. повјереник, да се прочита цар. и краљ. диплома о наименовању Његовог Високопреосвештенства Архијерејског и Митрополитског, у оригиналу.

На почетку и сршетку пуцају топови и звоне звона.

После прочитања објављује цар. и краљ. повјереник сакупљеним, да је Његово Високопреосвештенство господ. Архијерејског и Митрополитског положио Његовом царском и краљевском Апостол. Величанству заклетву вјерности, покорности и послушности закона, представља га сакупљенима као њиховог црквеног поглавицу, и предаје му Превизију диплому.

Одмах послје тога окреће се Његово Високопреосвештенство према цар. и краљ. повјеренику, и захваљује Његовом царском и краљевском Апостолском Величанству на наименовању, а затим говори сакупљеним вјерним, истичући благовољење и добре намјере Његовог царског и краљевског Апостолског Величанства према српској православној цркви у Босни, и позива их на вјерност и признање тога Превизијског благовољења.

После свршене свечаности прати изасланство цар. и краљ. повјереника до конака, а Његово Високопреосвештенство до црквених врата.

Свештенство, остале корпорације и вјерни, прате Његово Високопреосвештенство под небом у стап, гђе му се представљају свештеници, изасланства и корпорације.

У 2 сах. послје подне почиње свечани објед кога даје Његово Високопреосвештенство господ. Архијерејског и Митрополитског.

За поплавленике у Србији и Црној Гори:

доставише уредништву „Српског Сиона“

из Ср. Карловаца:

1. В. Вујић директор гимназије	5	фор.
2. Уредништво „Бранкова Кола“	5	„
3. Уредништво „Српског Сиона“	5	„
4. Јован Живковић професор	3	„
5. Радивоје Врховац професор	3	„
6. Гл. Барусковић професор	2	„
7. Јован Живановић професор	1	„
8. Петар Нликовић професор	1	„
9. Ђорђе Магарашевић професор	1	„
10. Иван Маширевић катихета	1	„
11. Милан Недељковић професор	1	„
12. Особље Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима	2	„

Свега: 30 фор.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

Изишло је из штампе:

ПРАВОСЛАВНО СРПСКО

ЦРКВЕНО ПЈЕНИЈЕ

по старом карловачком начину

за мешовит лик удесно Тихомир Остојић.

Друго прерађено и допуњено издање.

Колико је ово дело допуњено може се видети по том што у првом издању беше 88 комада а у овом има 155. Главни наслови су ово: *Служба св. Јована Златоустог, Уметци о празницима, Уметци о служби св. Василија. На архијерејској служби, Пређеосвешћена служба, На јутрењи и вечерњи, На призивању и благодаренју, На погребу.* Све песме су ту које кор у тим приликама поје. У додатку су још *Глас господен* и остали тропари што се поју на освећењу воде и *Преславија дис* и остале духовске стихире. Да би љубитељи нашег црквеног појања добили појма шта има у овом делу, наводимо, да има 3 Алилуја, 13 Достојних и свих 16 прмоса, 7 Херувика (са Вечери твојеја, Да молчит и Ниње сили), 11 причасних, велико Свјат и Свјете тихи, сви тропари и кондаци празнични, светосавска песма и т. д. Г. г. свештеници, учитељи, богослови и певци моћи ће употребити сопран као ручну књигу, с тога ће се сопран продавати и за себе. Уза сваки глас додато је кратко правило црквено за ликовођу и певаче.

Цена сопран сам за себе	1 ф.	50 п.
алт	1 ф.	25 п.
тенор	1 ф.	50 п.
бас	1 ф.	25 п.
Сва четир гласа кад се заједно купе стоје	5 ф.	— п.

Може се купити само код Управе Српске Вел. Гимназије у Новом Саду.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ. 185 1—2

Оставком учитеља г. Т. Костића односно премештајем учитеља, остало је упражњено новоустановљено место — сада смешани III. разред на српској вероисповедној школи у Фелдварцу (бачком) и на које се расписује Стечај. —

Годишња је плата учитељу 400 фор. за редовну и пофторну школу (а у изгледу је, да ће се плата са платама других места учитеља у скоро изједначити и са 144 ф. 50 н. повисити); у име стана 100 ф. у име зимњег огрева за себе и школу 50 ф.; за чишћење школе 30 ф. за поштарину 10 ф. 50 н. и 1 ф од укупа, кад на њега ред дође и позван буде.

Изабрани учитељ имаће све Школском уредбом прописане предмете предавати у оним разредима, које му местни школски одбор доделио буде. Осим тога дужан је недељом и празником као и на пређеосвећеним литургијама у једној певници појати и своју децу појању обучавати.

Жели се — ако је могуће — да се дотични лично пријави.

Молбенице са сведоџбама ваља упутити на местни школски одбор.

Рок за поднашање молбеница је 3. недеље од дана првог увршћења овог стечаја у званични лист „Српски Сион“. —

Из X. ванредне седнице школског одбора, држане у Фелдварцу 24. новембра (6 дец.) 1896.

Богдан Поповић
општ. перовођа.

Стеван Кирић
председник

Ad бр. К. 778. ex 1896.

184 2—3

ЕДИКТ.

Услед бракоразводне молбе Радована Костића из Кленка против супруге му Катарине рођ. Савић из Гор. Товарника сада непозната боровишта, — овим се речена супруга Катарина позива, да у року од шест месеци, рачунајући од дана првог увршћења овог едикта у новинама, место свога пребивања пријави или сама лично овој конзисторији предстане, јер ће се иначе против ње поведена бракоразводна парница и без ње окончати.

Из седнице Архидијецезалне Конзисторије, држане у *Карловцима* 19. новембра (1. дец.) 1896.

Архидијецезална Конзисторија.

Бр. 79. ex 1996.

181 2—3

СТЕЧАЈ.

Услед оставке г. Светозара С. Ајваза остало је упражњено место учитеља на овдашњој срп. нар. мешовитој школи, на које се овим стечај отвара.

Плата је учитељу: 300 фор. у готовом новцу, које ће учитељ месечно у напред примати, 40 фор. за држање пофторне школе, 15 фор. у име

пероводства, 6 фор. у име паушала; даље 4 ланца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, слободан стан са две патосане собе, кухињом, јестиваром и две баште, једна у селу а друга ван села. Осим тога од укупа где позван буде 50 новч. а ако се носи у цркву 1 фор.

Учитељ је дужан децу подучавати у предметима школском уредбом одређенима, у цркви недељом и празником и на пређеосвећеној десну певницу држати и у седницама перо водити.

Рок стечају је трећи дан Божића, кога ће се дана и избор обавити.

Компетовати могу само оспособљени учитељи, који су испит из мађ. језика положили. Првенство имају вешти пероводству.

Из ванредне седнице срп. прав. школ. одбора држане у Канаку 30. октобра (11.) новембра 1896.

Иван Крстић
председник.

СТЕЧАЈ. 180 2—3

На новоустановљено учитељско место на срп. нар. вероисповедној школи у Варјашу расписује се стечај.

Плата је 300 фор. за редовну обуку, коју учитељ месечно унапред прима, 20 кибли жита, 20 кибли кукуруза у нарави, 4 хвата тврдих дрва, $\frac{1}{4}$ ланца баште ван села, 40 фор. за држање повторне школе, 1 фор. од погребца кад буде позван, слободан стан састојећи се из 3 собе, кујне, коморе, подрума, шупе и штале, све под једним кровом. Поред стана башта од 150 квадрати.

Учитељу у дужност спада предавање свих школ. уредбом прописаних предмета у разредима, које му школски одбор буде доделио; појање у једној певници и обучавање школеке деце у пјенију.

Компетовати на ово место могу само они, који су свршили сомборску препарандију и који владају мађарским језиком.

Рок стечају траје до 29. децембра 1896. (10 јануара 1897.)

Из седнице школског одбора држане у Варјашу дана 9. (21.) новембра 1896.

Коста Вујковић
перовођа.

Живко Цоцин
школски председник.

К. 563 / зап. ex 1896.

183 2—3

СТЕЧАЈ.

Расписује се стечај ради попуњења упражњеног *парохијског места* II. разреда у *Адашевцима*.

Компетенти имају своје ваљано устројене молбенице путем својим овој конзисторији до конца децембра (по стар.) о. г. поднети.

Из седнице Архидијецезалне Конзисторије, држане у *Карловцима* 19. новембра (1. дец.) 1896.

Архидијецезална Конзисторија.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ДРУГИ ОГЛАСИ.

ОСНОВАНА 1866.

ТРГОВИНА

ОСНОВАНА 1866.

ШПЕЦЕРАЈА-ДЕЛИКАТЕСА И ВИНА

Ј. СТЕФАНОВИЋА СИНА

У НОВОМ САДУ

ГЛАВНА УЛИЦА БР. 27. — ТЕЛЕФОН БР. 76.

Препоручује своје обилато снабдевано сто-
вариште шећера, кафе, пиринца, свећа, зеј-
тина, бадема, грожђа, француска и ма-
ђарска коњака и шампањера, ликера у
сваковрсном избору, прашке шунке, пречне
и куване, фришких сардина, руса, ostsee-
heringe, јегуља маринираних и у сулцу,
рака, форелни, ајвара, тунфиша, Rheinlachs,
конзервираног бифтека и паприкаша, фриш-

ких маслина, малага грожђа и Princess-
бадема, кандираног воћа у великом избору.
Доброг руског теја и разна енглеског теј-
брода. Француске чоколаде и особито финих
Салон-бонбона. Панчевачког пива у флашама,
Märzen и königs — Баварског „Spaten“
пива у флашама. Разна десерт-вина: Malaga
Sherry, Chablis Madeira, Medoc, Bordeaux,
Lacrimae Christi, Volnay Токајског, Lieb-
frauenmilch, Niersteiner, бела талер-вина,
старог и гарантирано чистог:

Ermellekér у бутељама по	50 нов.
Magyaráder „ „ „	55 „
Neszmelyer-Tischwein у флашама по	58 „
Burgunder црно вино у бутељама по	60 „

Сунђера, разна Тоилебе сапуна, глице-
рина, викаса за паркетне, Bernsteinlack-
фарбе у разним нијансама, за патосе, лака
енглеског у сортама и т. д. 182 2—10

Послуга брза и тачна, цена јефтина.

ЛИВНИЦА ЗВОНА И МЕТАЛА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду
нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој вели-
чини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, про-
виђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се
звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном ме-
сту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем од менеј изнађена и много пута
одликована

← патентирана са отвореним одушкама провиђена звона, →

која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи
прављена, тако, да се овако једно патентирано звоно од 200 килограма изједначује
са звуком других по старој системи ливених звона од 260 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у торуњу слободно стојеће;
звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог
гвожђа. — Звона у тежини од 300 килогр. на ниже има увек готових на стоваришту.

28 17—27

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву
„Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова,
а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Хер-
цеговину на годишну 4 фор., на по годишне 2 фор., а на четврт годишне 1 фор. За стране земље: на годишну
5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА